

بسمه

به وقت وطن فروشی!
«ویژهنامه روز دانشجو»

تپش خون استقلال در رگهای تاریخ

روایتی از صدای بلند مقاومت در سنگر دانشگاه

● ریحانه زین الدینی - کارشناسی مهندسی عمران

می کنند و تا جایی پیش رفتند این صدای مقاومت و حمایت از مظلوم موجب ترس دولت هایشان در حمایت از ظالم شده است. نمونه ای که ما در سال گذشته در واقعه هفت اکتبر مشاهده کردیم که این آرمان خواهی دانشجویان اروپایی و آمریکایی موجب گسترش حق خواهی در برابر فلسطین در تمام دنیا شد و تا جایی پیش رفت که تقریباً بیشتر مردم دنیا در حال حاضر در برابر حق خواهی فلسطین قیام می کنند و در مقابل حمایت دولتهایشان از صهیونیسم می ایستند. تحلیل نقش دانشگاه و دانشجویان در شکل دهی گفتمان استقلال طلبی نشان می دهد که این نهاد، صرفاً محلی برای آموزش آکادمیک نیست، بلکه بستری برای رشد ایده های نو و شکل گیری مقاومت های اجتماعی است. در ایران، این گفتمان از وقایع ۱۶ آذر تا انقلاب

این مقاومت، علاوه بر جنبه های نمادین، پایه گذار گفتمانی شد که در دهه های بعد نیز در سیاست داخلی و خارجی ایران نقش اساسی ایفا کرد. شعار استقلال، آزادی و مبارزه با امپریالیسم در این روز شکل گرفت و تا امروز ادامه دارد. در دنیای امروز، این گفتمان مرزهای جغرافیایی ایران را پشت سر گذاشته و به دانشگاه های غربی رسیده است. در سال های اخیر، شاهد اعتراضات گسترده دانشجویان آمریکایی و اروپایی علیه سیاست های جنگ طلبانه و سلطه جویانه دولتهایشان بوده ایم. این اعتراضات، از جنبش های ضد جنگ در عراق و افغانستان تا حمایت از آرمان فلسطین، نشان دهنده زنده بودن روح ۱۶ آذر در دانشگاه های جهان است. امروز، دانشجویان غربی نیز به صدای مقاومت تبدیل شده اند و علیه نظام های سلطه گر و استثمارگر دولتهایشان قیام

۱۶ آذر، به عنوان نماد مقاومت و استقلال طلبی دانشجویان ایرانی، دارای جایگاهی منحصربه فرد در تاریخ مبارزات ضد استعماری ایران است. این روز یادآور قیام دانشجویان در سال ۱۳۳۲ علیه سلطه گری آمریکا و بازدید نیکسون از ایران است؛ حرکتی که در واکنش به کودتای ۲۸ مرداد و بازگشت شاه به قدرت شکل گرفت. اما آنچه این واقعه را فراتر از یک اعتراض داخلی قرار می دهد، روح جهانی و ضد امپریالیستی آن است که امروز نیز الهام بخش جنبش های مشابه در سراسر جهان است. دانشگاه، همواره بستری برای نقد قدرت و مقاومت در برابر سیاست های سلطه جویانه بوده است. در ۱۶ آذر، دانشجویان دانشگاه تهران با ایشار خون خود نشان دادند که در برابر دخالت خارجی و استبداد داخلی سکوت نخواهند کرد.

در کشورهای دیگر بوده است. به‌طور کلی، ۱۶ آذر نماد گفتمانی است که فراتر از مرزهای ایران و زمانه خود، پیام‌آور استقلال‌طلبی و مقاومت علیه ظلم و استبداد است. این روز نه تنها به ما یادآوری می‌کند که ایستادگی در برابر سلطه‌گری یک وظیفه تاریخی است، بلکه نشان می‌دهد که دانشجویان، به‌عنوان قلب تپنده جوامع، همواره می‌توانند نیرویی برای تغییر و تحول باشند. در جهانی که هنوز از بی‌عدالتی رنج می‌برد، گفتمان ۱۶ آذر بیش از هر زمان دیگری مورد نیاز است.

دانشگاه‌ها باید همچنان سنگر آزادی و عدالت باشند. اهمیت این گفتمان در شرایط امروز، با گسترش سیاست‌های نئومپریالیستی و بحران‌های جهانی از جمله جنگ‌های منطقه‌ای و تغییرات اقلیمی، بیش از پیش نمایان شده است و دانشجو نقش اثرگذار تر و مهم تری پیدا کرده است. از سوی دیگر، بازخوانی ۱۶ آذر فرصتی برای بررسی رابطه میان جنبش‌های دانشجویی در ایران و جهان است. اعتراضات دانشجویان ایرانی در دهه‌های گذشته، الگویی برای بسیاری از جنبش‌های مشابه

اسلامی و دوران پس از آن، همواره در برابر دخالت‌های خارجی و سیاست‌های استبدادی، فعال و پویا بوده است. از نقش دانشجویان در اشغال سفارت آمریکا تا تلاش برای تحقق عدالت اجتماعی در سال‌های اخیر، روح مقاومت همچنان در فضای دانشگاهی ایران جاری است. اما چرا ۱۶ آذر همچنان مهم است؟ این روز تنها یک واقعه تاریخی نیست، بلکه به ما یادآوری می‌کند که استقلال‌طلبی و مقاومت، فرایندی بی‌پایان است. در جهانی که سلطه‌گری به اشکال مختلف بازتولید می‌شود،

دانشجوی می‌دلت نمی‌پذیرد

مروری کوتاه بر قصه ۷۲ ساله دانشجویی ضد استکبار

● خانه حاجی زاده - کارشناسی مشاوره

دانشجویی در دهه‌های بعد همچون ۹۰، نقطه‌هایی غرورآفرین از نمونه‌های استکبارستیزی و جلوگیری از دخالت بیگانه در کارنامه خود دارد که می‌توان از جمله آن‌ها به مقابله با تصویب لوایح و قوانینی همون برجام و FATF اشاره کرد که جرعه‌ای ابتدایی و اصلی آن از فعالین دانشجویی آغاز و بعد به صورت یک گفتمان و بحث عمومی در جامعه تبدیل شد. در این روزها هم امتحان سختی همچون بحث فلسطین و غزه و محور مقاومت پیش روی ماست و باید دید بعد ها در تاریخ، چه عملکردی از دانشجوی بیدار ایرانی خواهند نوشت؟ باید دانست هویت دانشجو به آگاهی و آگاهی بخشی و بینش و کنشگری است و البته آزادگی و حق‌طلبی و مبارزه با ظلم و استکبار! اگر این ویژگی‌ها از ما گرفته شود دیگر هویتی نخواهیم داشت. این که فکر کنیم این ویژگی‌ها این روزها در دانشجویان کم‌رنگ تر شده و به صورت بارز دیده نمی‌شود، چندان دور از واقعیت نیست اما حقیقت این است که دانشجوی ایرانی در وقت لزوم، غیرت و ظلم‌ستیزی خود را طوری به دشمن نشان خواهد داد که فکرش را هم نکند و فریاد استکبارستیزی اش در همه جا طنین انداز خواهد شد که: «لانشجو می‌میرد دلت نمی‌پذیرد»

صورت گرفت. شدت اعتراض‌ها روز به روز بیشتر شد تا حدی که نیروهای ارتش به دانشگاه، یا همان دانشکده فنی تهران، ورود کردند و نهایتاً در روز ۱۶ آذر تعداد زیادی از دانشجویان را زخمی و ۳ دانشجو را شهید کردند. احمد قندچی، مصطفی بزرگنیا و مهدی شریعت رضوی آن ۳ دانشجوی شهید این واقعه‌اند. البته در آن اتفاق افراد دیگری همچون شهید چمران، حضور داشتند و زخمی هم شدند که نام بردن از آنان خالی از لطف نیست. در هر صورت این اتفاق پایان قصه دانشجویی ضد آمریکا نبود. اتفاقی که چندین سال بعد، با همان روح اما به شکلی دیگر، در قالب تسخیر لانه ای که بیشتر مکانی برای جاسوسی و دسیسه‌چینی و دخالت در امورات کشور ما بود تا سفارت آمریکا، خود را نشان داد. همین شد که بعد ها رهبر معظم انقلاب درباره دانشجویان چنین گفتند: «مظهر شهامت و سرعت عمل ملت ایران دانشجویان بودند؛ آن هم دانشجویانی که پیرو خط امام بودند. نه دانشجوی وابسته به فلان حزب سیاسی یا فلان تشکیلات گوناگون و بی‌ایمان؛ نه، دانشجویی که خط امام را قبول داشت و به آن مؤمن بود.» جنبش دانشجویی در همه این سال‌ها فراز و نشیب‌های زیادی را پشت سر گذاشت و هنوز هم راه درازی در پیش دارد. جریان

«۱۶ آذر» به گفته رهبری، متعلق به دانشجویی ضد نیکسون، ضد آمریکا و ضد سلطه است. این روز مشخصاً به نام دانشجویی ضد استکبار است و به نظر می‌رسد هر تعبیری غیر از این، سوءاستفاده و تحریفی تاریخی بیش نیست. قصه این نبرد پرفراز و نشیب و طولانی، از روزهای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ آغاز و تا درگیری‌های ۱۶ آذر همان سال کشیده شد و البته تا امروز و فردا، و تا هر زمان که استکباری در زمین وجود داشته باشد، ادامه دارد! قصه قصه روزهایی بود که مردم این کشور با دلی خونین و چشم‌هایی اشکبار شاهد سرنگونی دولت مردمی و محبوب خود به دست آمریکا و با هنرنمایی هنرمندان دست‌آموز او و انگلیس بودند و دخالت‌های ابرقدرت‌ها در تعیین دولت و شاهی دست نشانده را با چشم‌های خود می‌دیدند. اما سرشت دانشجو که با آگاهی و کنشگری و دغدغه‌مندی عجیب شده بود، بی‌کار ننشست تا بیگانه برای او تصمیم بگیرد. پس وقتی این دخالت‌ها و دست‌های بیگانه را بیش از حد در امور مملکتی دید، دیگر نتوانست ساکت بنشیند و این گونه شد که اعتراض‌های شدیدی به بهانه حضور نیکسون، معاون وقت رئیس‌جمهور آمریکا، در ایران برای جشن گرفتن این لکه ننگ تاریخی،

انجمن اسلامی دانشگاه الزهرا (س) در صفحات مجازی:

@anjoman_islami_alzahra

@anjomanalzahra

شماره تماس: ۰۹۱۱۲۸۰۵۷۲۶ / ۰۲۱۸۸۰۴۸۰۲۶

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه الزهرا (س)

مدیر مسئول: زهرا سعیدی

سر‌دبیر: نرگس خطیب دماوندی

صفحه آرا: ریحانه زین‌الدینی